

Dezinformarea anti-UE și eforturile Rusiei de a discredita integrarea europeană a Chișinăului

de Dorin Luca

La 20 octombrie, cetățenii Republicii Moldova urmează să meargă la urne pentru a-și exprima opțiunea în privința aderării la UE și a alegerilor prezidențiale. În acest context, Moscova duce un efort susținut de a discredita eforturile de integrare europeană ale Chișinăului.

Eforturile Moscovei de a discredita UE și de a fraudă referendumul și alegerile sunt concentrate în două direcții.

Una presupune dezinformare masivă, cu narațiuni și falsuri noi care apar aproape zilnic, menite să nască panică și să lovească în încrederea cetățenilor în instituțiile statului și în proiectul european.

A doua este prin „investiții” masive – injectarea de bani ilegali în campania electorală și în candidații impuși de Moscova, după cum am arătat într-un articol anterior.

Dacă nu acum, atunci când?

Luna trecută, o nouă campanie împotriva referendumului a fost lansată în Republica Moldova. Numită „Nu Acum”, aceasta a fost promovată pe diferite site-uri și rețele sociale.

Organizația Stopfals.md notează că noua campanie operează cu narațiuni de dezinformare și manipulări similare celor folosite de formațiunile și politicienii afiliați oligarhului fugar Ilan Șor.

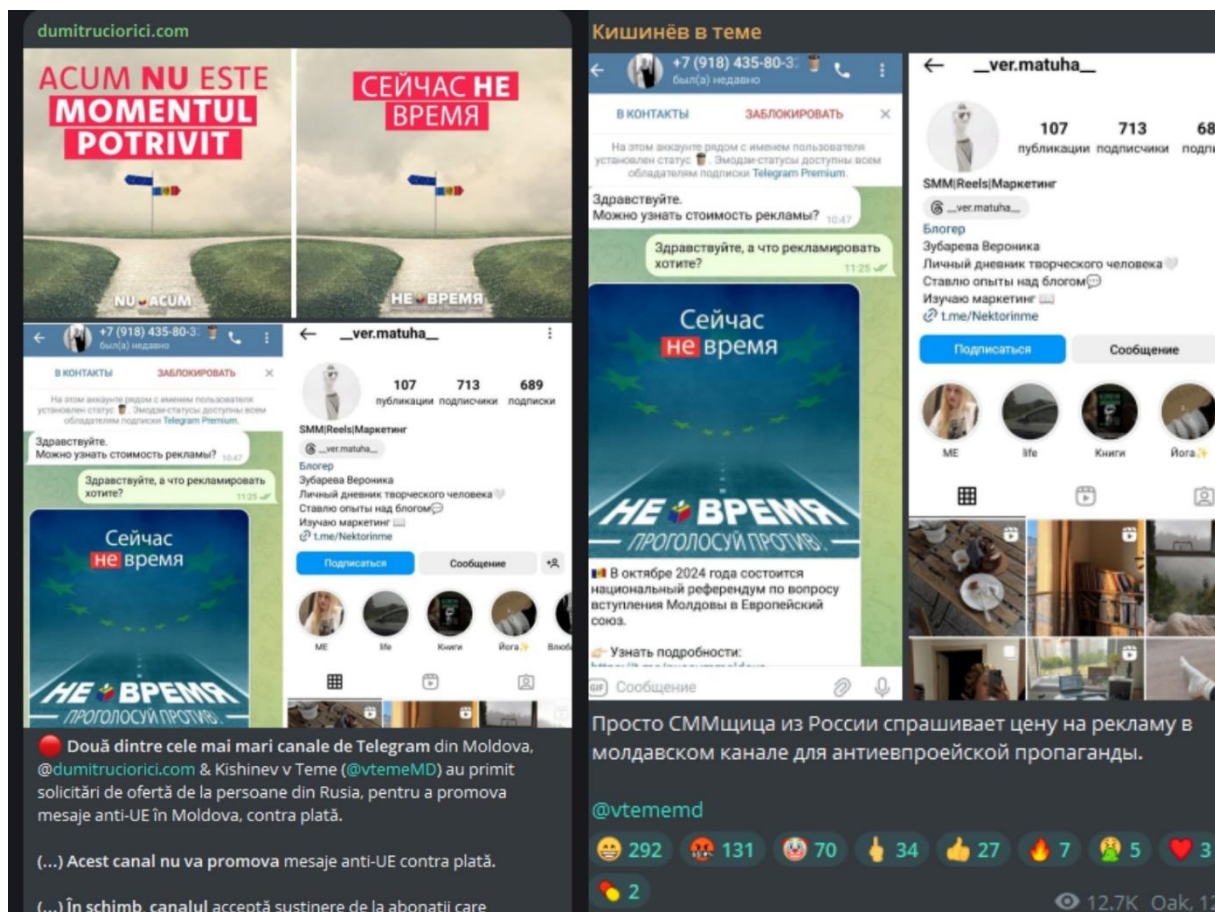
Deși aderarea la UE ar putea aduce beneficii pe termen lung, credem că ar fi mai bine pentru Moldova să amâne acest vot, pentru a avea timp să înțeleagă implicațiile apartenenței la UE, să rezolve problemele interne cheie și să ne întărească unitatea națională, notează site-ul care a lansat campania.

Este un efort organizat și coordonat de Moscova, trâmbițat de foști politicieni condamnați penal, asociați cu Ilan Șor, și site-uri pe care circulă de obicei narațiunile propagandistice ale Rusiei. Au existat și încercări de diseminarea a acestei idei pe canale de știri de pe Telegram care se bucură de încredere în RM.

Ideea că RM încă nu ar fi pregătită pentru aderarea la UE (deși urmează un proces lung de negocieri și adaptare a legislației naționale la cea europeană, așa cum se întâmplă cu fiecare țară candidată!) nu este una nouă.

Într-o analiză a narativelor anti-UE care au circulat în RM, între lunile aprilie și august 2024, comunitatea WatchDog a plasat pe locul al patrulea narațiunea conform căreia nu este momentul potrivit pentru aderarea la UE.

Narativul nu respinge direct ideea organizării referendumului, dar inoculează că plebiscitul dat ar fi organizat într-o perioadă nepotrivită în contextul politic și economic actual, notează experții WatchDog.

Canale de Telegram cărora li s-a solicitat oferte de preț pentru răspândirea propagandei. Sursa: stopfals.md

Alte narațiuni folosite de propaganda rusă pretind că referendumul ar fi unul ilegal, organizat cu încălcarea normelor democratice, deși nu aduc dovezi în acest sens.

Aceiași politicieni și influențeri pro-ruși afirmă că referendumul este o formă de „fraudare” a alegerilor prezidențiale prin care actuala președintă Maia Sandu dorește să se asocieze curentului pro-european pentru a obține mai multe voturi și un nou mandat.

Totodată, contrar narațiunii precedente, care vorbește despre un curent proeuropean care ar putea înclina balanța în alegerile prezidențiale, aceiași politicieni vorbesc despre lipsa de legitimitate a referendumului pentru că... nu ar exista suficient sprijin în societate pentru aderarea la UE.

Sperietură destinată agricultorilor

Agricultorii moldoveni au devenit ținta unei noi sperieturi a propagandei ruse în contextul referendumului. Secetele din ultimii ani au dus la pierderi și la recolte sub nivelul așteptărilor, astfel că agricultorii se simt îndreptățiți la amortizarea acestor pierderi de autorități, prin subvenții și împrumuturi preferențiale.

În ciuda măsurilor adoptate de autorități, aceștia rămân nemulțumiți și sceptici. Pe acest fond, propaganda rusă a profitat de o declarație politică neinspirată pentru a promova ideea că aderarea Republicii Moldova la UE va însemna vânzarea terenurilor agricole către străini.

Pe rețelele sociale sunt distribuite mesaje în care politicienii pro-ruși și membrii blocului *Victorie*, condus de fugarul Șor, afirmă că străinii vor cumpăra toate pământurilor moldovenilor dacă RM va ajunge în UE.

Stopfals.md notează că propagandiștii fac trimitere la declarația ambasadorului UE în Moldova, Jānis Mažeiks, dintr-o emisiune televizată, în care fusese întrebat despre comercializarea pământurilor: *Acest aspect urmează a fi discutat în cadrul negocierilor de aderare. Într-adevăr, în Uniunea Europeană există libera circulație a capitalurilor, astfel încât orice cetățean dintr-un stat membru poate cumpăra orice într-un alt stat membru.*

Reclamă anti-UE pe YouTube în Republica Moldova. Sursa: stopfals.md

Profitând de această declarație, oligarhul fugar Ilan Șor, condamnat în R. Moldova la 15 ani de închisoare pentru dosarul „furtul miliardului”, a scris pe canalul său de *Telegram* că *Moldova va fi vândută europenilor bucată cu bucată. Hienele din Uniunea Europeană nu mai ascund faptul că, odată ce țara noastră va adera la UE, pământurile ei vor fi cumpărate pe nimic de către străini.*

Falsul a fost demontat de la cel mai înalt nivel. Prim-ministrul Dorin Recean a declarat că este o nouă minciună și că poziția noastră [a guvernului RM] legată de vânzarea liberă de terenuri agricole este clară: *Moldova în procesul de negociere a aderării va obține ceea ce e în interesul nostru național. Noi nu semnăm orbește documente, noi negociem ce e bine pentru țară. Și vom negocia ca pământurile noastre să nu fie vândute străinilor.*

Expertul *WatchDog* Andrei Curăraru a catalogat falsul drept panică inutilă pornită de agenții *Kremlinului*, oferind exemplul mai multor state din centrul și estul Europei care, după aderarea la UE, au avut o perioadă în care vânzarea terenurilor agricole către străini a fost interzisă

complet, cu introducerea ulterioară a unor reguli stricte, inclusiv deținerea cetățeniei sau a rezidenței (România, Croația, Polonia, Letonia, Ungaria).

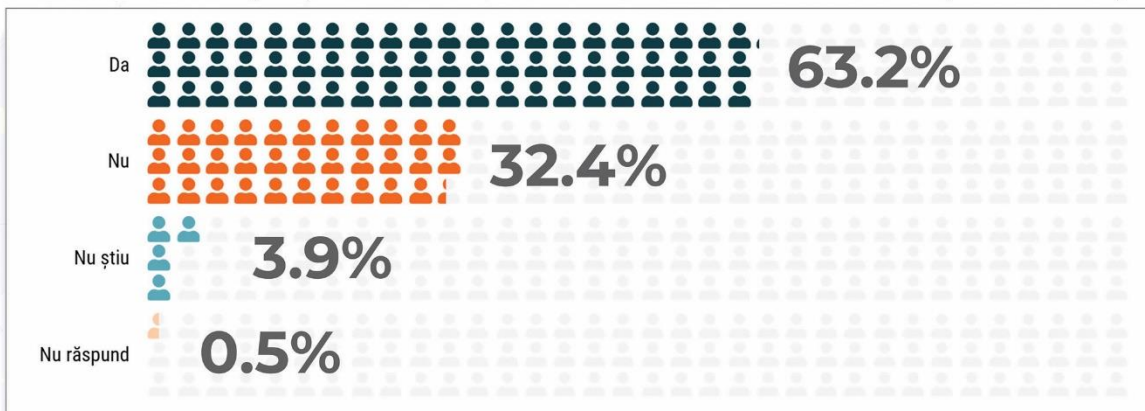
Canalele de *Telegram* și *Facebook* afiliate lui Șor au fost blocate recent, într-un efort al autorităților și al acestor platforme de a limita dezinformarea.

Propaganda rusă are efect invers

Rezultatele unui sondaj dat publicității acum două săptămâni, realizat la mijlocul lunii septembrie la solicitarea Institutului Aspen România, Asociației pentru Politică Externă APE și a Comunității *WatchDog*, arată că ponderea cetățenilor care optează pentru vectorul european al Republicii Moldova a crescut de la 57%, în luna aprilie, la 63%, în septembrie.

De asemenea, 52,7% dintre respondenți consideră că tabăra celor care nu susțin referendumul este în minoritate.

DVS. PERSONAL SUȘȚINEȚI SAU NU INTEGRAREA ÎN UE A REPUBLICII MOLDOVA? (UN RĂSPUNS!)

63% dintre cetățenii RM susțin integrarea în UE a Republicii Moldova

Volumul eșantionului: 1021 persoane cu vârstă de 18 ani și mai mult | Eșantion: stratificat, probabilist, bistadial | Tip sondaj: interviu telefonic moderat de interviuator (CATI) | Reprezentativitate: eșantionul este reprezentativ pentru populația adultă a Republicii Moldova, cu o eroare maximală de +3.1% | Perioada de culegere a datelor: 13 – 22 septembrie 2024. Chestionarul a fost disponibil în limbile română și rusă, oferindu-se respondenților posibilitatea de a alege limba interviului.

Sursa: watchdog.md

Autorii sondajului, notează, de asemenea, că majoritatea moldovenilor demonstrează reziliență în fața numeroaselor falsuri și manipulări menite să-i demotiveze de a participa la referendum. 68,3% dintre moldoveni declară că vor participa la referendum, cifră în creștere față de luna august.

Totodată, peste jumătate din cetățenii RM consideră că dezinformarea și manipularea opiniei publice din partea unor actori externi contribuie la regresul din RM.

În ciuda dezinformării și a narațiunilor că referendumul ar fi ilegitim sau chiar ilegal, 69% din populația Republicii Moldova afirmă că referendumul constituțional contează pentru integrarea în UE.